

UJVIDÉKI ÚJIRAP

Előfizetési árak: Egy évre: 12 kor.
Félévre: 6 " "
Negyedévre: 3 " "

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT
HIVATALOS KOZLÖNYE

Felelős szerkesztő: MAYOR JÓZSEF
Társszerkesztő: Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ

Ahol csak ég felé

nyújtogatja templom karsu tornyát, a pápa parancsára békéért imádkoztak tegnap. Az ájtatóságtól szelid hívő lelkek föltételhez nem kötötték könyörgésüket, csak a békességért esdedeltek, omlottak porba, verték mellüket és tettek jóságos fogadalmakat: küldje le hozzánk az Ur a béke angyalát minél előbb. Nem is lehet ez másképen az oltár előtt.

De mikor kijöttünk a templomból és lelkünk az égiek helyett a valósággal kapcsolódott össze, imánk szövege módosult. Nem csupán békét akarunk, de olyan békét óhajtunk, amely a győzelem érc lábain nyugszik. Letiporva akarjuk először látni ellenségeinket és csak ebből a litéporságból fölszálló békét szoritjuk szívesen keblünkre.

Tudja mindenki, hogy e vágy nem embertelenségéből fakad. Nem a vérben akarunk gyönyörködni, ellenségeink térdeplő helyzete sem szerez örömet, de emberi észszel másfajta békét ma elképelnem nem is lehet, mint olyant, mely ellenségeink legázoltságából kel ki.

Addig is azonban, míg ez a nagy, mindent betakaró béke fehér szárnya arcunkat megérintheti, magánk számára is békességet kívánunk. Nem lelki megnyugvásért fohászokunk. Lelkiismeretünk nyugodt és tiszta, mert ügyünk igaz és nemes. Hanem azt a békességet szeretnők, amely csak a meleg szobában a terített asztal fölött lebeg. Ne dulja fel békétlenség senki lelkét.

Persze tegnap a templomban pap és hívő nem szövegezhette meg fohását. Ez a fohász aláztos leborulás volt a Mindenség Ura előtt. A lélek felzokogása, a szív lüktetése azért, amiért az egész világ nyughatatlanul epekedik. Hogy milyen legyen a béke, ő tudja, mi csak érezzük és óhajtva sejtjük, hogy igaz ügyünk meghozza nekünk a győzelem békéjét.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság szombaton délelőtt 11 órakor *Matkovits* Béla főispán elnöklete alatt tartotta februári ülését, melyen résztvettek *Profuma* Béla alpolgármester, dr. *Marczekovich* Imre főjegyző, dr. *Szabó* Lajos t. főügyész, dr. *Tapavicza* György árvászeki elnökhelyettes, *Karácsonyi* István kir. ügyész, dr. *Wagner* Károly főorvos, *Kiss* Gyula számvevő, *Molnár* Hugó és dr. *Gál* Ödön biz. tagok. A jegyzőkönyvet dr. *Belohorszky* Adolf aljegyző írta.

Matkovits Béla főispán jelenti, hogy *Sztankovits* György műszaki tanácsos özvegyétől meleghangú köszönőirat érkezett a neki kifejezett részvétért.

Aztán a szokásos havi jelentéseket terjesztették elő a szakelőadók, melyekből csupán dr. *Wagner* Károly főorvos jelentése érdemel figyelmet. A jelentés a következő:

Jelentem, hogy a város közegészségi állapota január havában kielégítő volt. A fertőző megbetegedések száma emelkedett, de nem öltöttek járványos jelleget. A rendszer előforduló betegségek közül jelentettek 3 vörhenyt, 6 diphtériát és 3 kanyarót. A typhus a polgári lakosság körében 8 esetről 22-re szűkött fel, meghalt 3, nyakszirtmeregdesben megbetegedett 10 polgári egyén és 1 katona, elhalt 3. A december végével kezdődött kolera járvány e hónap tetőfokára érve, gyorsan csökkent, megbetegedett 101 és pedig 91 katona és 10 polgári egyén, meghalt 48 katona és 4 polgári egyén. Január 1-ső hetében megbetegedett 75, a másodikban 14, a harmadikban 11, a negyedikben egy. Január havában himlőmegbetegedések is történtek és pedig a Szalkay-féle szállótelepben elhelyezett katonai munkásosztágból megbetegedett 4 és később az azok ápolásával foglalkozott közkórházi alorvos. Ebből kifolyólag a közkórház beteganyaga, orvosi és ápoló személyzete beoltották, a most megnyíló középiskolának ajánlottuk az oltások végzését és naponta délután a város-házban nyilvános, díjtalan oltás folyik. Halálzás himlőben 2 katonai munkás.

Január folyamán elhalt a városban 66 egyén, a közkórházban 12 polgári egyén és 3 halvaszületés történt. Az elhaltak közül

r. kath. volt 32, gör. kel. 30, reform. 10, ág. hitv. evang. 5, izraelita 1. Tuberkulozisban meghalt a város területén 12, a közkórházban egy.

A városi közkórházban ápoltak január folyamán összesen 73 férfit és 100 nőt. A fogyatékos számításával ápolás alatt maradt a hó végén 43 férfi és 55 nő.

Az ülés egynegyed órai tartam után negyedtizenkét óraker véget ért.

Katholikus pap — zsidó katona temetésén.

A vallási türelmesség, a hazaszeretnek előítéletek felett diadalmaskodó gyönyörű példáját szolgáltatja a liberális érzelmeiről, nemes gondolkodásáról, izzó hazafiasságáról ismeretes temerini katolikus pap: *Mihalovits* Endre prépostplébános, aki egy cikluson át mint a temerinek derék, köztisztelt követe az országházban is általános becsülést tudott a maga részére kivívni.

Mihalovits Endre prépostplébános több mint lelkipásztor a temerini hívőinek, akik fanatikus szeretettel, sőt ennél is többel: rajongással csüngenek érdemes papjukon, aki hívőinek minden ügyes-bajos dolgában paphoz illő önzetlen készséggel áll rendelkezésükre, ad tanácsokat és valószággal atya nekik és aki emellett a község többi más hitét valló lakósa körében nagy népszerűségnek örvend.

Ez a derék katolikus pap a mult napokban egy újabb gyönyörű cselekedettel bizonyította be, hogy mindig vallott liberáliszmusát a valóságban át is érzi.

Temeriben a mult hetekben átvonult egy vasutas ezred, a melynek *Krott* József nevű csehországi illetőségű egyéves önkénteszedese Temeriben tífuszban megbetegedett, ugy hogy a beteg harcst a községben kellett visszahagyni, hol egy jóságos öreg asszony: özvegy *Treuer* Simonné fogadta a beteg katonát gondjaiba és heteken át szeretetteljes ápolásban és ellátásban részesítette.

De hiába való volt az anyai gondosságot és az anyai szív melegségét pótolni akaró jó asszony minden fáradozása, az orvosi tudomány és lelkiismeretes kezelés minden igyekezete: a derék harcst néhány nap előtt hősi halált halt.

Messze idegenben, messze övétől, messze szerető hozzátartozóitól halt meg és amikor a megdicsőültet utolsó útjára kísérték, Temerin derék, magyar, érző szívu, egyenes lelki népe, aprajagya valláskülönbőség nélkül körülállta a hősi halált halt harcst sírját és az arconk lepergő könyek mutatták, hogy messze idegenben is megbecsülik az ismeretlenben is, aki hazájáért halt meg.

Amikor az egyszerű fekete fakoporsót már a megáított sirba akarták leereszteni, a zsidó katona sirjánál a temerini zsidó kántor még egy bánatos dallamu gyászdallal bucsuztatta a derék harcst. Amikor a keleti mélabus dallamu gyászdal véget ért, meglepetészerűen a megáított sir szélére állott *Mihalovits* Endre temerini katolikus prépostplébános és imára kulcsolt kezekkel s azzal a messze vidéken ismert szónoki lendülettel, amely őt a kitűnő szónokok sorába iktatta, belekezdett egy gyászbeszédbé, melynek minden szava a derék hős harcst emlékéit magasztalta: a vallási türelmesség legragyogóbb példája, a liberáliszmus diadalmas cselekedete.

Nem kereste, nem nézte melyik templomban, hogyan imádták a hazájáért hősi halált halt harcst az egy Istent, a megdicsőültben csak a harcst látta, aki életét áldozta fel — a hazájáért.

Nem maradt szem szárazon és ha a szomorúság nem iltte volna meg a lelkeket, a hallgatóság tan odarohant volna Temerin kitűnő papjához, hogy hálásan megrázza a kezét.

Mihalovits Endre prépostplébános nemes cselekedetével oltárt épített a — hazafias liberalizmusnak, mely minden tiszteletet megérdemel.

Ujvidéki hősök a harctéren.

A világtörténelemben aranybetűkkel lesznek a magyar katonák nevei belevírva, akik a most dúló világháboruban örökké élő tanuságot tesznek a hagyományos magyar vitézségről, mely élénk varázsolja a magyar történelemben megörökített régi vitéz korszakot, amikor a magyar katona rettegett volt, bátorságát pedig megcsodálta az egész világ.

Ezt a hős korszakot látjuk most feléledve, amikor a magyar hősök ismét belevésik a magyar virtus ragyogó tényét a történelem aranylapjaira.

Büszkén tapasztaljuk, — hisz nap-nap után jóleső érzéssel olvassuk a hősokké avatott földieink neveit a hősiességükért kitüntettek soraiban, — hogy Ujvidék, ez a soknyelvű város is méltó helyet vívott ki magának ebben az aranykönyvben és látjuk, hogy napról-napra szaporodik azoknak az ujvidékieknek száma, akikre a késői utókor is féltetéseként fog tekinteni.

Most is egy derék földink: *Rosenberger* Béla ujvidéki illetőségű, az utóbbi időben a beocsini cementgyár raktárnoka, — *Hajós* Miksának az Ujvidéki Népbank igazgatójának sógora, — lépett a hősök sorába, akit rettenhetetlen bátorságáért a királyi kegy avatott azzá, amikor „az ellenség előtt mindenkor tanusított hősiességeért” az I. o. vitézségi ezüst éremmel tüntette ki.

Rosenberger Béla mint a 6. népfelkelő gy. e. hős őrmestere a déli harctéren vitt véghez ragyogó fegyvertényeket. Résztvett a háboruban annak első napjától és mint szakaszparancsnok Jakovonál, Szurcsinnál követésre és bámulatra méltó bátorsággal adott példát a hősiességben hozzá méltó szakaszának.

Bezsanijánál megdicsőült dr. *Hauschka* Márton volt ujvidéki főgimnáziumi tanárral, — aki egy másik szakaszt vezényelt, — szinte egymással a bátorságban versenyezve, az ellenségtől két ágyút vettek el és annak tüzérségi fedezetét foglyul ejtették.

Hauschka Márton ebben az ütközetben oly rettenetlen bátorságot tanusított, hogy ugy felebbvalói, mint katonái csodálkozással néztek fel reá.

Még a béke idején volt egy lovagias ügye, amelynél a fegyveres elégtelét vallási meggyőződésből megtagadta. Emiatt tiszti rangjáról lemondott és most amikor férfias bátorságáról kellett tanuságot tenni, *Hauschka* Márton ugy harcolt, mint a hősök hőse és amidőn bator szakasza élén a tuleróvel szemben is rohamra vezényelte katonáit, mindig azt kiabálta:

— Most párbajozok én, most mutatom meg, hogy kell párbajozni.

Egy ellenséges gránát a hős *Hauschka* Márton életét kioltotta és a bator katonát a harctéren hősi halált halt.

Rosenberger Béla, a másik szakasz parancsnoka november 8-án Sabácnál ellenséges golyótól találva, amely jobb karját szétronsolta, kórházba került, ahonnan csütörtökön bocsájtott el. E napon kapta meg a királyi kitüntést, amely a hős mellét fogja díszíteni.

A beocsini cementgyár igazgatósága üdvözlő írártban fejtezte ki kitüntetésre alkalmasból szerencsekívánatait és rendszeren tolyosított fizetésén kívül külön 150 korona jutalomban részesítette.

Ki mit lát,
Ki mit tud,
Ki mit hall
közölje az
Ujvidéki Hirlappal.

Ujvidék élet- és közszükséglete.

Ujvidék város tanácsa február hó 7-én *Profuma* Béla alpolgármester elnökletével tartott tanácsülésében *Szabó* Lajos dr. városi tisztii főügyésznek kitünően megindokolt felterjesztését fogadta el, amelyet a városi tanács gróf *Tisza* István miniszterelnökhöz intézett és amelyben a különleges viszonyok által, tarthatlan helyzetbe sodort városunk inséggel fenyegetett lakossága érdekében kérészavál fordul a miniszterelnökhöz, nem segélyt, csak segítséget esdve, az orvoslasi lehetőségének módját kéri megadni.

A terjedelmes felterjesztés, — melynek érveinek igazsága elősenki ki nem térhet, — azt célozza, hogy

1. hatalmazza fel az összminiszterium a városot, hogy városunk területére nézve az 1914. évi L. tc. 1. §-a értelmében az életszükségleti és más elsőrendű közszükségleti cikkeikért követelhető legmagasabb árakat megállapítsa;

2. hatalmazza fel a városot, hogy városunk területére nézve az 1914. évi L. tc. cikk 2. §-a értelmében elrendelhesse, hogy mindazok akik meghatározott életszükségleti vagy más elsőrendű közszükségleti cikkeket termelésével, előállításával, feldolgozásával vagy forgalomba hozatalával foglalkoznak, ilyen cikkeik egész készletét és ennek saját házi vagy gazdasági szükségletüket meghaladó részét, egy szintén azok, akik ily cikkeket saját házi vagy gazdasági szükségletüket meghaladó mennyiségben tartanak készletben, cikkeiknek szükségletüket meghaladó részét nálunk jelentsék be; egyszersmind a hivatkozott törvény 5. §-a értelmében városunk területére nézve közérdekű elrendelni, hogy az életszükségleti és más elsőrendű közszükségleti cikkeket birtokosa cikkeiből a saját házi vagy gazdasági szükségletüket megállapított mértékét meghaladó mennyiséget a köztársaságra köteles az-állatunk hatóságilag megsebzott legmagasabb árán készpénzfizetéséért átengedni;

3. bizza meg a városi tanácsot a felhívott törvény 5. §-a alapján, hogy közegészségügyi és közérdelemzési szempontból szükséges és egyéb közérdekű munka teljesítésére a 18 életévüket meghaladott, de 50 életévüket még be nem töltött azon egyéneket, akik mint napszámások is, de egyébként is szokott munkakörüknel fogva ilyen munkát végzésével foglalkozni szoktak, városunk területén belül személyes szolgálat teljesítésére kötelezessen, —

s hogy a fogatos járművek és a személy vagy teherszállításra alkalmas állatok birtokosait arra kötelezhesse, hogy járműveiket és állataikat fuvarozásra a város területén belül átengedjék s ugyancsak ok, amennyiben 18. életévüket meghaladták, de 50. életévüket még be nem töltötték, fuvarozásra személyes szolgálat teljesítésére kötelezethetessenek.

Letartóztatott ügyvéd.

Az ujvidéki kir. ügyészségnek érdekes vendége van: dr. *Terék* József óbecsei ügyvéd most kezdte meg egy éves büntetését.

Az ügy részleteiről tudósításunk a következő:

A múlt héten a szabadkai főispáni hivatalban többször fentjárt dr. *Terék* József óbecsei ügyvéd azzal a kéressel, hogy sürögösen intézkedjenek, hogy ő a harctérre mehessen, mert ötven esztendőn ugyan, de ég a vágótól, hogy az orosz ellen harcolhasson.

Dr. *Terék* József azonban ugy látszik azért sietett volna a harctérre, mert a börtöntől akart szabadulni.

Dr. *Terék* József óbecsei ügyvéd éveken keresztül nem ragasztott bélyeget ügyvédi beadványaira. Járásbírósnál, törvényszéknél, dolga akadt mindig a leletoző közegek, amikor dr. *Terék* től beadvány érkezett. A kir. adóhivataloknál legismertebb volt dr. *Terék* József neve, mert az ő leleteinek nyilvántartása majdnem teljesen leköttött egy külön tisztviselőt. Pénzügyigazgatóságok nem győzték a bírságokat elég gyakran és elég magas összegben kiróni ellene. Sok tízezer koronára rug az az összeg, mely ily módon dr. *Terék* József terhére felszaporodott.

Végre is a pénzügyigazgatóság hivatalból feljelentést tett dr. *Terék* József ellen jövedéki kihágás címén. Egész csomó esetet tett panaszt tárgyává, melyek szerint dr. *Terék* József nagy kárt okozott a kincstárnak. Mikor aztán dr. *Terék* József még mindig nem ragasztott bélyeget, ismét feljelentést tett ellene. A feljelentés ügyében elsőfokon a szegeci kir. törvényszék, mint jövedéki kihágási bíróság ítélték. A törvényszék tekintettel az esetek nagy számára, valamint az ügyvéd rendszeres, következetes eljárására, miudkét ügyben a büntetés maximumát alkalmazta és dr. *Terék* Józsefet jövedéki kihágás miatt kétszer hat hónapi, összesen egy évi fogházra ítélte.

Felelbezés folytán az ügy a szegeci kir. ítéltábla elé került, melynek elhatározása a következő: Dr. *Terék* József perujtással élt, majd amidőn ez célra nem vezetett, kegyelemért fohalmodott a büntetés elengedése végett. A kegyelmi kérvény sorsa is azonban elutasítás lett s így a büntetés immár jogerőssé vált.

Dr. *Terék* József a napokban Szabadkán tartózkodott, ahol a csendőrok letartóztatták és büntetésének kitöltése végett az ujvidéki kir. ügyészség fohgázába szállították.

HIREK.

Kard és lant.

A katonát, bizonyos Szilágyi Sámuel nevezett földi, megérkezik a háborúból. Erkezik pedig, ahogy ez már ilyenkor illik, azon sárosan, véresen. Hiszen igaz, a sár is, a vér is egyforma barna színűre szárad, az anyai föld és a fiu vér ekképpen ölelkeznek össze háboru évadján. A mi jó vitézünk, kemény harcok és hideg éjszakák után, a puha párnák és meleg irtalom ölen lacsacsán fölenged. Egy kicsit gyermek lesz ujra, gyámoltalan, beteg, dédelgetett és emlékező. Szemében még halálos tüzek visszafénye csillog, de a szívében a jóság, a béke, az egyszerű és ártatlan örömök meglegházi virágai kezdenek bimbózni.

A halalos és rendkívüli élet nagy izgalmá után a kórház csöndje és láza költővé teszi a jámbor katonát s a kevés iskolát és kevés verset látott ember egyszerre csak „multba néz messze” s a gyermekkor távoli mennyországára gondol. „De szeretnék most is oly kicsike lenni, ha ugyan meg tudnám az időt fékezni”. Emlékek ébredenek a kórházi ágyon, ahol fehér ingében, pólyás testével a láz piros rózsával arcán olyan a sebesült katonát, mint egy szegény, szomorú árva fiú, Ferenc Jóska idegenből megtért gyermeke.

Olvasom a sebesült katonát versét, amelyben az alföldi páztorok és földmivelők komoly, mely szeretetével festegeti az évszakok különféle változásait. Menyinyi gyöngyöcske, mennyi igaz és finom megfigyelés találkozik ebben a hosszú, hosszú poemában. A kora tavaszi napfény a mi primitív költőnk szerint „első melegével a tetőket izzasztja”. „Avagy talán nem is izznadnak azok, csak meglátták a napot s örömkönnük potyog”. A jégsapok a tetőkön „ezüstös fényűk meg-halnak, elmúlnak és alágördülnek”. Téli évadán arról ver-sek, hogy „milyen kedvesek a szép májusi napok, a nagy természet szép gyönyörű pompával, arany pillangóval, illatos virággal”. „A föld az éggel, ég a délbábal együtt enyelegnek és tündéri játékokat úznek egymás között”.

Hát bizony, az a kedves, hogy ez az egyszerű indoctus poeta a lelke mélyén mennyire érzi, mondhatnám örökletesen Petőfi, Arany, Tompa verseinek lelket, belső ritmusát.

A katonát, bizonyos Szilágyi Sámuel nevű, most felgyógyult. Angyali jóság és gond virrasztott lázas álmai fölött, visszaadta őt az életnek. De a kemény és hadakozó élet ismét katonának hívja jó Szilágyi Sámuel, aki saját levele szerint, megint csak korhadni hagyja a lantot, mert a messze, messze multba révedező nagy gyermekből ujra katonát lett, férfi és harcos, aki talán kissé pironkodva fogja nézni, győztes csaták után, holmi vitézségi éremmel a mellén, ezeket a gyöngéd és bánatos, kedves kórházi verseket.

Kiadó lakás.

Egy két-három szobás lakás, esetleg butorozva is egy új modern házban kiadó. Bővebb felvilágosítást Petőfi-utca 62. szám alatt a délelőtti órákban.

Csodálatosnak látszik: az öklöklő harc, a legszörnyűbb férfimunka álmódó poétákat farag, pedig éppen ez a legszebb és legigazabb tanulság: a halál a filozófia szülője, miként Platon mondja és a rendkívüli sors, a halálos örvény váltja ki a közömbös és egyszerű lélekből is azt, ami örök a mulandóságban: a művészetet! Igaz, igaz, a háboruban hallgatnak a muzsák, de lám, megszólalnak, akikéddig hallgattak és beszélni kezdenek hosszsan, áradozva, dadogva s ujjongva a legősibb és legörökebb nyelven: a költészetén.

Juhász Gyula.

Ujvidék nem lesz elzárva.

Az utóbbi napokban széles körökben érthetetlen módon az a hír kelt szárnyra, hogy Ujvidék városa február 15-étől el lesz zárva. Nehogy a közönség körében a legesélyesebb kétség is fennálljon, a legilletékesebb helyen szerzett információink alapján jelenthetjük, hogy a hírek semmi alapja nincsen. Sőt a mai viszonyok alapján remélhető, hogy a város közlekedési viszonyai a legrövidebb idő alatt alaposan meg fognak javulni.

Heraut százados kitüntetése.

A kitüntetett tiszték hosszú sorából kikiváncsok egy ujvidéki név: a Heraut Leo cs. és kir. 6-ik gy. e.-beli százados neve, aki a déli harctéren tanúsított hősi magatartásáért a hadiékítményes 3. o. katonai érdemkeresztet kapta. Heraut százados neve valóságos fogalom volt a déli harctéren, hol számos bravuros haditettel tűntette ki magát. Csodálatos bátorsággal mindig a harcok élén, a legelső sorban volt és akik vele harcoltak, mintha szuggerralva volnának, a rettenthetetlen bátorságu századosot vakon és lelkesen követték. Heraut ott volt százada élén a legerősebb tüzből is és mint egy karmester nyugodtan dirigálta harcseit, akiknek sorában el volt terjedve a makacsul tartó hit, hogy Heraut megsebezhetlen, mert a legveszedelmebb helyzetekben is, szhrappnellesben, puskaölyök süvítése közben is higgadtan osztogatta parancsait és így mindenki iparkodott az ő századához kerülni. A királyi kitüntetés a leg-hörszebb katonák egyikét jutalmazta.

Dr. Konyovics György — Debrecenben. Dr. Konyovics György alig három hónapja, hogy Ujvidékről, ahol az ügyészség époly kiváló mint népszerű vezetője volt, főügyészhelyettesnek Győrbe került, és máris újabb kitüntető megbízatást kapott. Az igazságügyminiszter Dr. Konyovics Györgyöt a betegsége miatt szabadságot Iggyártó Sándor helyettesítésére a debreceni főügyészség ideiglenes vezetésével bízta meg.

Dr. Trifkovits előléptetése. Dr. Trifkovits György városi közkórházunk jeles belgyógyásza a legutóbbi előléptetések során népfelkelő főorvossá lépett elő.

A gabonarekiválás. Serényen folyik a gabonakészletek összeírásának munkája. A palánkai járásban felhalmozott buza és zab összeírását Gold Béla min. megbízott dicséretes gyorsasággal már befejezte és pedig igen kelégitő eredménnyel. A palánkai járásban rekiválható buza 5200 métermázsza, a zab 5500 mm.

Bosznics százados — kitüntette. Bosznics Milost a 6. gy. e. ujvidéki zászlóaljának hős századosát a király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a hadiékítményes 3. o. katonai érdemkeresztrel tüntette ki. Bosznics Milosról bajtársai tábori leveleikben mindig a legnagyobb elragadtatás és bámulat hangján emlékeztek meg. Hogy Bosznics Milos százada mily hőiesen küzdött, legjobban bizonyítja maga az a tény, hogy századából nem kevesebben mint tizen kapták a vitézségi érmet, közülük ketten az arany vitézségi érmet. Bosznics Milos nem kevesebb mint tizenegy szuronyrohámot nemcsak hogy vezényelt, de vitéz százada élén végig is küzdött — sebesületlenül. De a betegség kikezdte s állapota, bár állandóan javul, még ma sem olyan, hogy a harctérre visszamehetne. A királyi kegy Bosznics Milosban vitéz, hős katonatisztet tüntetett ki.

A lisztutalványok. Szombaton délből fejezte be a rendőrség a lisztutalványok kiállításának munkáját. Összesen 4689 utalványt állítottak ki.

Az élelmiszerek behozatala. A városi közönség egy tekintélyes része, igen okosan, a közeli városokból és falvakból hozat élelmiszert, főleg lisztet. A közönség körében — nem tudjuk és nem is kutatjuk kik és miért — azt a hírt kolportálták, hogy tilos idegenből élelmiszert hozni. Evvel szemben illetékes helyről szerzett információk alapján megírhatjuk, hogy nemcsak nem követ el kihágást, de a köznek egyenesen nagy szolgálatot tesz az, aki idegenből élelmiszert hoz és hozat. Természetes azonban, hogy azok az egészségügyi- és pénzügyi szabályok, melyek a hus behozatára vonatkoznak — szigoruan betartandók.

Elhalasztott főtárgyalás. Szenzációs ügy volt csütörtökön főtárgyalásra kitézve. A már megszünt Ujvidéki Cukorkagyár R. T. igazgatósága, mely dr. Csirics A. Milán, Mijatovics Branimir, Murgulovics János, Bates Tamás és Thiesz János ujvidéki lakosokból állt, csalással vádolva került a vádlottak padjára. A szerdai főtárgyalást Bertin Lajos kir. ügyész és dr. Kovács Bódog és dr. Sztratimirovics Radivoj védők előterjesztése dacára, dr. Csirics A. Milán és Mijatovics Branimir meg nem jelenése folytán, elnapolták.

Vitéz hadnagy. Schneider Elemér 6. gy. e. hadnagyot, Schneider Frigyes őrnagy vitéz fiát, a király a hadiékítményes 3. o. katonai érdemkeresztrel tüntette ki. Schneider Elemér mint igaz hős küzd az északi harctéren, ahol rettenthetlen bátorsággal és vakmerő tetteivel kiváló nevet szerzett magának. A királyi kitüntetést az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért kapta.

A hatósági mészárszék.

A város közönségének hussal való ellátása tárgyában a Matkovits Béla főispán által a múlt héten megtartott anket szükségesnek találta, hogy hatósági mészárszék állíttassék fel. Profuma Béla alpolgármester a kérdés előkészítésével Forster Géza tanácsnokot bízta meg, aki is megkezdte Bachrach Lajossal és Bulics Pállal a tárgyalásokat, melyek még folynak ugyan, de már ma biztosítottak látszik, hogy két héten belül meg lesz a hatósági mészárszék és hentesüzem. Azonkívül a kellő husmennyiség biztosítására márciusban házinyul tenyész-tést kezd a város.

Ujabb megbízás. A földművelésügyi miniszter Gold Béla ujvidéki gabonakereskedőt, a Lezámitoló- és Pénzváltóbank főtisztviselőjét, miután a palánkai járásban a rekiválás összeíromunkáját elvégezte, a titeli járásba min. megbízottá nevezte ki.

A német császár által kitüntette. Reisz István földinket, a szakolczai főgimnázium jeles tanárát, aki a jelenlegi háboruban mint hadnagy a Hindenburg seeregével együtt operáló hadserégünkben hónapokig vitézül küzdött, magas kitüntetés érte: II. Vilmos császár december 9-ikén aláírt dekretumával a „Der Tapperkeit“ — ezüst vitézségi éremmel dekorálta. A lista kitüntetés Reisz István Boroszlói kórházban érte, ahol ritka gondossággal kezelik a megfagyásból eredt merevsége ellen. Reisz István, a mint dr. Resch Aurél főgimnáziumi igazgatóhoz intézett levélben írja, a viszonyokhoz képest jól érzi magát s súlyos állapota szemlátomást napról-napra javul.

Ujabb himlőesetek. A kolera teljes megszűntének dacára városunk csak nem tud a járványoktól megszabadulni. Csütörtökön és pénteken egy-egy himlőeset fordult elő Ujvidéken. A két beteg, — az egyik katona, a másik szerb hadifogoly — a viszonyokhoz mérten jól érzi magát.

Előléptetés. A király Eidenmüller Elemér dr. ujvidéki ügyvédet, tart. tábori tüzezhadnagyot főhadnaggyá léptette elő.

Liszt helyett pofonok. A rekiválási nehézségek méltó pendante-jai azok a pofonok, amelyek a nagy nehézségek árán rekivált gabonából örölt liszt elarusítása közben elcsattantak és amelyek minden érvelni erősebben szólnak, nem, — kiabálnak amellett, hogy városunk közlekedési szükségletei körül bajok voltak és ha a hatóság idejekorán egész erejével közbe nem lép, súlyos problémák elé állította volna városunk máris sokat nélkülözött lakosságát. A hosszas huza-vona után nagy nehezen rekivált gabonából és tengeriből örölt lisztet e hó 11-én kezdték a malmok arusítani. Ezen a napon annyi ember tolongott a malmok előtt, hogy még az utca is feketélett. A tolongás mind nagyobb lett és vele nőttön-nőtt a türelmetlenség is. Tán már korogtak a gyomrok és ez érhetővé tette a türelmetlen idegességét. A hangulat izzóvá lett és eközben, amikor a hőmérő már legmagasabbra szállt fel, elcsattant az első pofon. Egy urinó adta egy parasztasszonynak. Egy másodpercen belül már a második pofon is jelentkezett egy hangos csattanás formájában. A parasztasszony adta vissza. Pár perc alatt pedig a női kontyok voltak erős munkában és csak úgy zugtak a pofonok. Később már senkise várt a lisztre, csak pofokodott. Közben este lett és a liszteladás másnapra maradt. Másnap tán újra ott folytatták, ahol előző nap elhagyták. A liszt azalatt lassan örökdött az érdemes malmokövek közt. Oda-haza pedig válták a lisztet. Mert már nagyon vörgött a gyomor...

Halálozás. Domszky Aladár, ujvidéki pincér felesége január hó 24-én Szentesen a szülői háznál hosszas szenvedés után meghalt. Domszky Aladár hadbavonult és külföldről küldötte be nekünk családi gyászát tudató jelentését.

Uj törvényészi jegyzők. Az igazságügyminiszter dr. Major Károly zombori joggyakornokot és dr. Harty Ferenc nagyszentmiklósi ügyvédjelöltet az ujvidéki törvényészekhez jegyzökké nevezte ki.

Kitüntetett hősök. A király Hermann Rezsőt, a 6. h. gy. e. vitéz századosát, aki a háboru kitérőkor az ujvidéki zászlóaljnal teljesített szolgálatot, az ellenséggel szembeni hős magatartása elismerésül a hadiékítményes 3. o. katonai érdemkeresztrel tüntette ki. — A király Losonczy Béla főhadnagyot, a hires repülőistizet vitéz és sikeres repüléseirért és Herzig Ottó a 6. gy. e. ujvidéki zászlóaljárak főhadnagyát az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért legelsőbb királyi elismeréssel tüntette ki.

A haza oltárán. Katonáinknak különféle hadfelszerelési ruhaneműt folytatódatosan adományoztak és továbbküldés végett a főispáni hivatalnal beszoigáltattak a következő ujvidékiek: A vörös kereszt egylet ujvidéki választmánya (5 szörmedarab), Vári Imre (14 drb. hősapka), Payerle Nándorné (5 drb. hősapka, 3 pár érmelegítő), Allami polgári leányiskola növendékei (19 drb. hősapka, 7 pár érmelegítő), Weisz Leóné (20 pár lábmelegítő, 5 drb. hősapka, 1 pár érmelegítő).

MEGHIVÓ.

Az „ELSŐ UJVIDÉKI MAGYAR ELŐLEGEZÉSI EGYLET“

1915. évi február hó 28-án délelőtt 10 órakor egyleti helyiségében tartja

47. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

melyre a tisztelt szavazóképes egyleti tagok ezennel meghívatnak.

Szavazójegyek 1915. évi február hó 20-ig az egylet helyiségeiben válthatók.

Tárgysorozat :

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő és a jegyzőkönyvvezető megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg előterjesztése és a nyereség felosztása feletti határozathozatal.
3. A felmentvény megadása feletti határozathozatal.
4. Az 1915. évtársulathoz tartozó új részletek kibocsajtása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása.

3-3

Az igazgatóság.

MEGHIVÓ

SAJKÁSGYÖRGYEI SZERB
HITELSZÖVETKEZET 1915.
évi március hó 11-én d. e.
9 órakor saját helyiségében

XI. RENDES ÉVI
KÖZGYŰLÉSÉT

fogja megtartani, melyre a t.
c. részjegytulajdonosokat tisz-
telettel meghívja.

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYSOROZAT:

1. Három tag választása a jelen-
levő részjegytulajdonosok iga-
zolására.
2. Az igazgatóság jelentése és a
mult évi mérleg-számla(bilanc)
bemutatása.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az igazgatóság indítványa a
tisza nyereség felosztásáról.
5. Felmentvény megadása az igaz-
gatóságnak és felügyelő-bi-
zottságnak.
6. Két igazgatósági tag és a
felügyelő-bizottság megvá-
lasztása.
7. Tanácskozás, mikor kezdődjék
a III. körzet (cyklus) részje-
gyeinek kifizetése.
8. Tanácskozás az új V. körzet
(cyklus) megnyitásáról.
9. Öt tag választása a közgyűlési
jegyzőkönyv hitelesítésére.

TARTOZIK

Mérleg-számla 1914. évi december hó 31-én

KÖVETEL

BIRTOK	K		f		TARTOZÁSOK	K		f	
Pénztári készlet 1914. évi de- cember 31-én					Befizetett tőke a III. körzetben IV.			25419	—
Váltók			5496	14	" " a III. körzetben " . .			10186	—
Adósok			204133	37	" " " " " " " " " " " . .			4094	80
Ingatlan			48646	42	IV.			337	50
Előleg			1670	52	Törölt részletejegyek a III. körzeth.			89	—
Leltár	270	—	2369	—	Állandó tartalékalap			4526	10
10% levonás	30	—	240	—	Visszszámított váltók			110180	—
					Betétek			103536	57
					Hitelezők			1960	—
					Tiszta nyereség			2226	48
			262555	45				262555	45

TARTOZIK

Veszteség- és nyereség-számla 1914. december 31-én

KÖVETEL

KIADÁS	K		f		BEVÉTEL	K		f	
Visszszámított váltók utáni kamat			9098	16	Visszszámított váltók utáni kamat			14271	89
Betétek utáni kamat			5684	20	Jutalék (Bankprovízió)			6660	40
Fizetések			3348	—	Előleg utáni kamat			28	30
Adók			1007	40	Különleges bevételek			2688	20
Betéti kamat utáni adó			568	42					
Lakbér			240	—					
Költségek			1446	13					
Leltári levonás			30	—					
Tiszta nyereség			2226	48					
			23648	79				23648	79

SAJKÁSGYÖRGYE, 1914. évi december hó 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG TAGJAI:

Jozánov Teodor s. k., Manojlovičs Pál s. k., Luka Otiťy s. k., Luka Musički s. k., Szima Szávin s. k.,
elnök. alelnök.

Nikola Szávin s. k., Szima Musički s. k., Pája Sovlyanzszi s. k., Téca Vrbaski s. k., Kírlóvity Miklós s. k.,

A fő- és segédkönyvekkel összegegyeztetjük s mindenben helyesnek és pontosnak találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG TAGJAI:

Vláda Otiťy s. k., Pája Sovlyanzszi s. k., Emil Kosztity s. k.,
elnök.

MEGHÍVÓ.

Az IPAR ES KERESKEDELMI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG alapszabályainak 14. §-a értelmében folyó évi február hó 21-én d. e. 11 órakor az intézet helyiségeiben

VIII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartja, melyre tisztelt részvényeseinket ezennel meghívjuk.

A KÖZGYÜLÉS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása.
 2. A mérleg előterjesztése, a tiszta jövedelem felosztása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése feletti határozathozatal.
 3. A felügyelő-bizottság újra választása.
 4. Netáni indítványok.
- UJVIDÉK, 1915. február 3.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Az alapszabályok 12. §-a szerint a közgyűlésen azon részvényesek vehetnek részt, akik a közgyűlés megtartása előtt részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál Ujvidéken, vagy a Magyar Agrár és Járédekbank részvénytársaságnál Budapesten legalább 3 nappal a közgyűlés napja előtt, erről szóló megfelelő elismervény ellenében letéteményezik.

VAGYON

Mérleg-számla

TEHER

	K	f	K	f		K	f	K	f
Kézpénzkészlet:					Részvénytőke			700.000	—
Pénztárban	109.032	36			Tartalékalap*	130.000	—		
Pénzintézeteknél elhelyezve	160.390	73	269.423	09	Külön tartalékalap	20.000	—	150.000	—
Váltótárca:					Betétek			1,715.184	53
Személyi hitelű váltók	1,652.068	86			Visszleszámitolt váltók			1,113.567	19
Jelzálogilag biztosított váltók	1,236.485	20			Engedményezett jelzálogkölcsönök			262.093	44
Beszédesi váltók	1.192	58	2,889.746	64	Lombard hit lezők			220.972	85
Törlesztéses jelzálogkölcsönök			356.369	55	Óvadékok:				
Kötvénykölcsön			17.090	—	betétkönyvecskékben	77.316	61		
Értékpapírok és függő kamataik:					értékpapírokban	44.500	—	121.816	61
Járadékok	96.155	60			Jelzálogkölcsönökből visszatartott összegek			21.080	28
Záloglevelek	46.186	—			Le nem rótt tőkekamatadó			3.843	03
Sorsjegyek	13.953	—			Fel nem vett osztalékok			254	—
Részvények	29.401	—			Átmeneti tételek			30.578	27
Függőkamatok	3.547	97	189.243	57	Tiszta nyereség			70.228	05
Előlegek heti betétekre			7.099	30					
„ tőzsdei értékpapírokra*	270.574	20							
Előlegek hadikölcsönre	24.358	60	294.932	80					
Óvadék kölcsönök:									
betétkönyvecskékben	77.316	61	121.816	61					
saját értékpapírokban	44.500	—	57.940	67					
Adósok folyószámlán fedezettel			120.000	—					
Intézeti ház, Kossuth Lajos-utca 50 sz.			63.457	19					
Ingatlanok			4.000	—					
Berendezés			4.023	87					
Hátralékos annuitások			14.474	96					
Hátralékos kamatok									
			4,409.618	25				4,409.618	25

*) Kizárólag elsőrangú címetekkel fedezve.

*) Az ideai dotációval 175.000 koronára emelkedik.

VESZTESÉG

Eredmény-számla

NYERESÉG

	K	f	K	f		K	f	K	f
Betétkamatok			73.199	21	Át hozat az előző évről			3.235	44
Tőkekamatadó			7.319	92	Váltókamatok a visszasz. kamatok levonásával			140.681	83
Előlegkamát			13.030	85	Vegyes kamatok			56.423	83
Engedményezett jelzálogkamát			14.624	56	Kamatok idegen pénzügyektől			4.245	81
Költségek:					Értékpapírkamatok			6.367	78
üzleti költségek, tisztii fizetés és házbér			40.523	32	Ingatlan jövedelem			6.608	76
Adók:					Jutalékok			24.166	78
üzleti adó	12.521	43							
kamarai illeték	224	49							
IV. oszt. kereseti adó	422	50	13.168	42					
Leírások:									
berendezésből	2.500	—	9.635	90					
behajthatlan követésekből	7.135	90	70.228	05					
Tiszta nyereség			241.730	23				241.730	23

Ujvidék, 1914. évi december hó 31-én

Révész Gyula s. k., főkönyvelő.

Kassovitz Miksa s. k., vezérigazgató.
 Forgács Benő s. k., Forster Géza s. k.,
 Dr. Lustig Nándor s. k.,

AZ IGAZGATÓSÁG:
 Balla Árpád s. k., alelnök.
 Heim Lipót s. k.,
 Peklió Béla s. k.,

Schaffer Samu s. k., alelnök.
 Horovitz D. L. s. k., Dr. Kovács Bódog s. k.,
 Dr. Tibor Rezső s. k.,

Megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:
 Könyg S. Mihály s. k. elnök.

Frank Miksa s. k.,

Derner Fipót s. k.,